

Mata Sóisialta

Naíonáin	
<u>AM</u>	<u>FAD</u>
<p>Seiceamh</p> <p style="padding-left: 40px;">Lá scoile, scéatlta, Seachtain Ocáidí bliantúil Amlíne</p> <p>Breithlaethanata</p> <p>Féilrie Léigh lá/ mí/ data</p> <p>Cloig a thógaint faoi deara</p> <p style="padding-left: 40px;">Clog alairm Ar fón Ar ríomhaire Srl.</p> <p>Am oscailte/ dúnadh</p> <p style="padding-left: 40px;">Siopaí Bainc Dochtúir srl.</p>	<p>Mise</p> <p style="padding-left: 40px;">Airde a thomhais Fad mo chos/ lámh. Méar srl.</p> <p>Éadí</p> <p style="padding-left: 40px;">Méid éadaí a léamh</p> <p>Gnáth rudai a thomhais</p> <p style="padding-left: 40px;">Fad gnáth rudaí a thomhais; bord, clós. Desk, classroom, hall, corridor, yard Airde gnáth rudaí –</p> <p>Taisteal</p> <p style="padding-left: 40px;">Comharthaí bóithre Mapaí</p> <p>Spóirt thomhais</p> <p style="padding-left: 40px;">Páirc/ linn snámha a Cé chomh fada is gur féidir leat liathróid a chaitheamh?</p>
<u>MEÁCHAN</u>	<u>Tithe/ foirgneamh</u>
<p>Gnáth rudai</p> <p style="padding-left: 40px;">Tomhais Comparáid</p> <p style="padding-left: 40px;">Scálaí</p> <p>Siopadóireacht Ceannach rudaí de réir meáchan</p>	<p style="padding-left: 40px;">Airde foirgnimh An fhoirgneamh is aired ar domhain/ in Éirinn srl.</p>
	<u>AIRGEAD</u>
	<p>Siopadóireacht Imir cluiche sa siopa</p> <p style="padding-left: 40px;">Siopaí difriúla a aithint Praghasanna achur i gcomparáid An bhfuil go loer agam chun x a cheannach? Adhmháil a léamh</p>
	Sábháil Conas sábháil

	Cén fáth? Cén áit? Cé mhéad seachtian chun 10 euro a shábháil?
--	---

Mata Sóisialta

Rnag 1 ar aghaidh (1st class on)

FAD

Mise

Tomhas airde
 Fad caol na láimhe, rúitín, réise láimhe, cos, ceann

Éadaí

Ag léamh saghasanna ar éadaí, go háirithe éadaí do leanaí óga

Tomhas nithe aithnidiúla

Fad nithe aithnidiúla
 Tábla, seomra ranga, halla, pasáiste, clós
 Airde nithe aithnidiúla
 Seomra ranga, seilf leabhair, doras, crann, foirgneamh scoile

Taisteal

Fad turasanna atá ar eolas
 Fad ón teach go dtí scoil, siopaí, an baile is cóngaraí, páirc peile, linn snámha
 Ag léamh cairt mhíleáiste ar mhapa bóthair
 Ag léamh comharthaí bóthair
 Ag déanamh mapa den thuras ar scoil nó den thuras a thógann an bus

Spórt

Tomhas an pháirc, linn snámha, cúirt cispheile
 Cé chomh fada is a bhfuil tú in ann léim nó an liathróid a chaitheamh?

Sealúchas

Ag féachaint ar fhógraí do thithí – ag tomhas an spás don urlár, achar na seomraí, an ghairdín
 Ag féachaint ar airde fhoirgnimh
 An foirgneamh is airde/an sliabh is airde in Éirinn/Eoraip/An Domhan

Mapaí

Ag féachaint ar mhapa áitiúil
 Ag úsáid agus ag léirmhíniú mapa áitiúil
 Ag déanamh mapa de thuras, ag áireamh fad turas agus ag baint úsáid as scála

AIRGEAD

Boinn a aithint, malartú agus úsáid

Siopadóireacht

Ag súgradh siopa
Ag aithint siopaí éagsúla
Ag obair amach sóinseáil
Ag aithint costas de rudaí sa thimpeallacht áitiúil
Ag cur praghasanna i gcomparáid
Ag tomhas costas rudaí
Ag léamh admhálacha

Billí

Ag léamh billí
Cineálacha billí
Minicíocht billí
Modhanna éagsúil d'íocaíocht a dhéanamh – airgid thirim, ordú seasta, baincéireacht 24 uair- an-chloig, baincéireacht ar-líne
Billí sa bhaile/ar scoil
Ag íoc in am
Ús
Ordú seasta

Sábháil

Cad is sábháil ann?
Conas sábháil
Cá háit le sábháil – muicín taise, comhar creidmheasa, oifig an phoist
Rátaí ús

Luach airgid

Ag déanamh comparáid idir praghasanna nithe coitianta
Tairiscint speisialta
Ag céannacht i mbulc – costas canna cola agus lítear cola
Díolacháin
Costas díolacháin
CBL
Ag ceannacht earraí Éireannacha

Ag íoc

Modhanna éagsúla le n-íoc
Airgid thirim
Cárta dochar
Seic
Cárta creidmheasa

Airgeadra

Cén tíortha a úsáideann an euro
Sterling
Dollar
Rátaí malairte

Bancanna

Ag aithint bainc agus comhair creidmheasa áitiúla
Cineálacha cuntasá - sábhála, reatha, taise
Conas airgead a lóisteáil agus a bhaint amach
Ráitis bainc – á léamh
Uimhreacha Pin
Cártaí creidmheasa

Rátaí ús
Airgeadra
Seiceanna taistealaithe
Coimisiún

AM

Eachtraí a chur in ord

An lá scoile, scéal (Naíonáin Bheaga)
Seachtainiúl (Naíonáin Mhóra)
Eachtraí bliantúil (Rang 3)
Am líne do lá, mí, bliain scoile
Am líne staire

Breithlaethanta

Breithlaethanta daltaí eile sa rang, sa chlann

Féilire

Ag léamh an lá, dáta agus mí (Rang 1)
Séasúr (Rang 2)
Féilire scoile/spórt

Amchláir

Léamh (Rang 1)
Léamh agus léirmhíniú (Rang 3)
Cineálacha amchláir – ranga, scoile, teilifís, bus, traein, aerfort,
pictiúrlann, amharclann
www.iarnrodeireann.com – d’amchláir bus agus traein ag baint leis an
gceantar áitiúil

Ag aithint cloganna sa thimpeallacht

Ag socrú an t-am
Ag socrú fístéip
Clog aláram don oighean
Fón póca
Ríomhaire

Spórt

Amchlár séasúr/léig
Amchlár do lá spórt
Fad cluichí iománaíochta, peile, cispheile, sacair
Lán ama, leathama, breis ama

Uaireanta oscailte/dúnta

Uaireanta oifig
Uaireanta máinliachta
Siopaí
Uaireanta baincéireachta
Uaireanta scoile
Laethanta saoire

Coincheap ama

Ag tomhas cé mhéad am a thógann sé rudaí aithnidiúil a
dhéanamh
Léigh leathanach de scéal, scipeáil 10 n-uaire, déan

obairbhaile, tar ar scoil
Ag tomhas cé mhéad am a thógann sé oideas a leanúint

Amchriosanna

Amchriosanna a aithint agus a thomhas (Rang 6)
www.nzmaths.co.nz Téigh go “measures” agus “time”
www.ex.ac.uk/cimt/resource/time.htm

MEÁCHAN

Nithe laethúla

Ag tomhas meáchan rudaí a úsáideann tú gach lá
Ag cur meáchain i gcomparáis
Meáchain daoine
Srianta meáchan ar bhóthair
Conas rudaí trom a iompar

Scálaí

Scálaí éagsúla agus aithint agus a úsáid
Scálaí cistine, seomra folctha, ollmhargadh

Siopadóireacht

Ag céannacht bia de réir meáchan
Ag pacáil bia
Costas in aghaidh an cileagram
Ag aithint luach airgid – 20% saor in aisce

Post

Ag ríomh an costas le pacáiste a sheoladh

Aerfort

Liúntas málaí taistil ar eitiltí náisiúnta agus idirnáisiúnta
Costais breise

Ag cócaireacht

Ag léamh oideas, ag aithint meáchain
Ag meá rudaí
Ag úsáid uirlisí áisiúla le rudaí a thomhas
Teochtaí oigheann